

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๐/๒๕๕๖

วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลแพ่งธนบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายมนสันต์ มฤคทัต) ในคดีหมายเลขดำที่ ๔๐๓๘/๒๕๕๓ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลแพ่งธนบุรีส่งคำร้องของจำเลย (นายมนสันต์ มฤคทัต) ในคดีหมายเลขดำที่ ๔๐๓๘/๒๕๕๓ ถึงศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยมีข้อเท็จจริงและข้อโต้แย้งสรุปได้ ดังนี้

นายมนสันต์ มฤคทัต ผู้ร้องเป็นจำเลยที่ ๑ ในคดีหมายเลขดำที่ ๔๐๓๘/๒๕๕๓ ของศาลแพ่งธนบุรี โดยมีธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) โดยนางวิภาวี บุรณสมภพ ผู้รับมอบอำนาจขอเป็นโจทก์ยื่นฟ้องให้ชำระหนี้เป็นจำนวนเงิน ๓๘,๔๕๘,๓๐๕.๕๐ บาท โดยอ้างว่าโจทก์เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชนจำกัด เดิมใช้ชื่อว่า ธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)

เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ กระทรวงการคลังได้มีประกาศ เรื่องให้รวมกิจการระหว่างธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) กับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุนอีก ๑๒ แห่ง ซึ่งรวมถึงบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ จำกัด (มหาชน) ด้วย และต่อมาเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๒ ได้มีการโอนทรัพย์สินและหนี้สินตามประกาศกระทรวงการคลังดังกล่าวข้างต้น โดยได้โอนทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ทั้ง ๑๒ แห่ง ซึ่งรวมถึงบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ จำกัด (มหาชน) ให้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) ได้โอนทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดให้แก่ธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) หรือธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)

ผลของการโอนกิจการดังกล่าวทำให้ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) โจทก์ มีอำนาจเข้าสวมสิทธิของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ จำกัด ในการดำเนินคดีนี้ในฐานะโจทก์ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์

และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑

นายมนสันต์ มฤคทัต ซึ่งเป็นจำเลยในคดีนี้ยื่นคำคัดค้านว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นบทกฎหมายที่โจทก์อ้างว่า มีอำนาจดำเนินการตามกฎหมายทั้งสามฉบับดังกล่าวได้นั้น เป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอย่างชัดเจน บทบัญญัติของกฎหมายทั้งสามฉบับดังกล่าวจึงเป็นอันใช้บังคับมิได้ ตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ เนื่องจากเป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือการประกอบอาชีพ และเป็นกฎหมายที่ให้สิทธิแก่ผู้รับโอนกิจการในการเข้าดำเนินการในคดีที่มีอยู่แล้ว โดยไม่ต้องดำเนินการใดๆ ตามขั้นตอนของกฎหมาย เป็นการเอาเปรียบและลดทอนสิทธิเสรีภาพของกลุ่มความฝ่ายอื่นๆ อย่างชัดเจน เป็นการตราขึ้นเพื่อใช้เฉพาะกรณีที่กระทรวงการคลังดำเนินการควบรวมกิจการของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ๑๒ แห่ง เข้ากับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงเทพธนกิจ จำกัด (มหาชน) และธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) เท่านั้น มิได้ใช้กับกรณีอื่นๆ ทั่วไป ต้องห้ามตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ตามรัฐธรรมนูญ จึงใช้บังคับมิได้

คำวินิจฉัย

พิจารณาแล้ว คำร้องดังกล่าว โต้แย้งว่ากฎหมาย ๓ ฉบับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ซึ่งแยกเป็นประเด็นต่างๆ ได้ถึง ๖ ประเด็น และเนื่องจากประเด็นตามคำร้อง ซึ่งมีทั้งหมด ๖ ประเด็นนั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยไปแล้ว ๔ ประเด็น ศาลรัฐธรรมนูญ จึงมีมติในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ไม่วินิจฉัยคำร้องใน ๔ ประเด็นดังกล่าวซ้ำอีก และรับวินิจฉัยประเด็นที่เหลืออีก ๒ ประเด็น ซึ่งสรุปประเด็นตามคำร้อง ๖ ประเด็น และประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยต่อไปได้ดังนี้

๑. ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ สัตกซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

๒. ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ ฉ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

๓. ประเด็นที่สาม พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

๔. ประเด็นที่สี่ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ ตี วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

๕. ประเด็นที่ห้า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ จัดว่า วรรคสอง และมาตรา ๓๘ เบญจ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

๖. ประเด็นที่หก พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ จัดว่า วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ในประเด็นที่หนึ่งและประเด็นที่สองนั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยแล้ว ว่าไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (คำวินิจฉัยที่ ๔๕/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๕) จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอีก

ประเด็นที่สาม ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๕ ไว้แล้วว่า “พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ ทวิ และมาตรา ๓๘ ตี ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐” (ที่ถูกต้อง คือ พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ทวิ และมาตรา ๓๐ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐) ดังนั้น ประเด็นที่สามว่า พระราชบัญญัติการธนาคาร

พาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอีก

ประเด็นที่สี่ ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๕ ไว้แล้วว่า “พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๖๗ ทวิ และมาตรา ๖๗ ตรี ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐” (ที่ถูกต้อง คือ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ ทวิ และมาตรา ๖๗ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐) ดังนั้น ประเด็นที่สี่ ว่าพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ ตรี วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอีก

จึงคงเหลือประเด็นที่ห้า และประเด็นที่หก ที่ศาลรัฐธรรมนูญ จะต้องพิจารณาวินิจฉัยต่อไป ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ประเด็นที่ห้า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ จัตวา วรรคสอง และมาตรา ๓๘ เบญจ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

พิจารณาแล้ว พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ จัตวา วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติเรื่องการดำเนินการตามโครงการควบกิจการระหว่างธนาคารพาณิชย์กับธนาคารพาณิชย์ด้วยกันหรือกับสถาบันการเงินหรือการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงินเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความเห็นชอบแล้ว ถ้าจำเป็นต้องดำเนินการเกี่ยวข้องกับบทบัญญัติดังต่อไปนี้

ก็ให้ได้รับการยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติของกฎหมาย ๓ ฉบับ มาใช้บังคับ แล้วแต่กรณี คือ (๑) มาตรา ๒๓๗ มาตรา ๑๑๑๗ มาตรา ๑๑๕๕ มาตรา ๑๒๒๐ มาตรา ๑๒๒๒ มาตรา ๑๒๒๔ มาตรา ๑๒๒๕ มาตรา ๑๒๒๖ และมาตรา ๑๒๔๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (๒) มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๒ มาตรา ๑๐๒ ประกอบกับมาตรา ๓๓ วรรคสอง มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๗ และมาตรา ๑๔๘ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ และ (๓) มาตรา ๕๔ (๒) มาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ทั้งนี้ เฉพาะที่เกี่ยวกับการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน เนื่องในการควบกิจการหรือโอนกิจการ

มาตรา ๓๘ เบญจ วรรคหนึ่ง บัญญัติเรื่องการประชุมผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่จะควบกิจการหรือโอนหรือรับโอนกิจการ โดยมีให้นำบทกฎหมายเกี่ยวกับการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อการดังกล่าวมาใช้บังคับ การงดรับลงทะเบียน การโอนหุ้น การส่งหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น การโฆษณาบอกกล่าวนัดประชุม และการนับคะแนนเสียงของผู้ถือหุ้น วรรคสอง บัญญัติเรื่องผลของการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีตามมาตรา ๓๘ จัตวา ถือเป็นมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจมีหุ้นในธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินไม่ต่ำกว่าร้อยละเก้าสิบ วรรคสาม บัญญัติเรื่องการห้ามมิให้บุคคลฟ้องธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่อยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อควบกิจการหรือโอนกิจการ เป็นคดีล้มละลาย วรรคสี่ บัญญัติเรื่องการยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีอากรต่างๆ แก่ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน บรรดาที่เกิดจากการควบกิจการหรือการโอนกิจการ และ วรรคห้า บัญญัติเรื่องการยื่นขอจดทะเบียนการควบกิจการ

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่ประกันความมั่นคงแห่งสิทธิและเสรีภาพว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ และต้องกระทำเท่าที่จำเป็นเท่านั้น รวมทั้งจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นก็มิได้ด้วย ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวจะต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย ส่วนมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่รับรองหลักความเสมอภาค โดยวรรคหนึ่งบัญญัติรับรองว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

พิจารณาแล้ว เห็นว่า การที่มาตรา ๓๘ จัตวา วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้ธนาคาร

พาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะควบกิจการหรือโอนกิจการ และได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแล้ว ได้รับยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติต่างๆ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ รวม ๕ มาตรา พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ รวม ๑๐ มาตรา และพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ รวม ๓ มาตรา มาใช้บังคับ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการเกี่ยวข้องกับบทบัญญัตินี้ดังกล่าว นั้น ก็เพื่อให้การควบกิจการหรือโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงิน เป็นไปด้วยความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพทำให้ระบบธนาคารพาณิชย์มีความมั่นคง และเข้มแข็ง เป็นการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งเห็นได้ชัดว่า ข้อยกเว้นดังกล่าว ไม่ได้กระทบกระเทือนสิทธิเสรีภาพของผู้ร้องแต่อย่างใด

ส่วนการที่มาตรา ๓๘ เบญจ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่จะควบกิจการหรือโอนหรือรับโอนกิจการ เมื่อได้มีประกาศการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแล้ว มีการดำเนินการต่างๆ นั้น ก็เพื่อให้การควบกิจการหรือโอนกิจการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเป็นการชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งมิได้กระทบกระเทือนสิทธิเสรีภาพของผู้ร้องแต่ประการใด

เมื่อพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ตราขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับฐานะหรือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์เพื่อให้เกิดความมั่นคงและเข้มแข็ง และเพื่อรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นกฎหมายที่ได้ระบอบบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจการตราไว้ในมาตรา ๓ ว่า ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ “มาตรา ๓ ทวิ พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” และเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับธนาคารพาณิชย์ทุกแห่ง ไม่ได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายนี้ก็ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ประกอบกับมาตรา ๓๘ จัตวา วรรคสอง และมาตรา ๓๘ เบญจ ซึ่งพระราชกำหนดฉบับนี้บัญญัติให้เพิ่มเติมในพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องของกฎหมาย รวม ๓ ฉบับ มาใช้บังคับ รวมทั้ง มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อให้การควบกิจการหรือโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน เป็นไป

ด้วยความรวดเร็ว เรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และชอบด้วยกฎหมาย ก็มีได้มีข้อความใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แต่อย่างใด

ด้วยเหตุผลข้างต้น จึงวินิจฉัยในประเด็นนี้ว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ จัดว่า วรรคสอง และมาตรา ๓๘ เบญจ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

ประเด็นที่หก พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ จัดว่า วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

พิจารณาแล้ว พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ จัดว่า วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติเรื่องการดำเนินการตามโครงการควบกิจการหรือโอนกิจการของบริษัทเงินทุนหรือบริษัทเครดิตฟองซิเออร์ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่า เป็นกรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องควบกิจการหรือโอนกิจการเพื่อรักษาความมั่นคงทางการเงินและประโยชน์ของประชาชน และอนุญาตให้ดำเนินการได้แล้ว ถ้าบริษัทหรือสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องดำเนินการเกี่ยวข้องกับบทบัญญัติของกฎหมาย ๓ ฉบับ ดังต่อไปนี้ ก็ให้ได้รับการยกเว้นมิให้นำบทบัญญัตินี้ดังกล่าวมาใช้บังคับ แล้วแต่กรณี คือ (๑) มาตรา ๒๓๗ มาตรา ๑๑๑๗ มาตรา ๑๑๘๕ มาตรา ๑๒๒๐ มาตรา ๑๒๒๒ มาตรา ๑๒๒๔ มาตรา ๑๒๒๕ มาตรา ๑๒๒๖ และมาตรา ๑๒๔๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (๒) มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๒ มาตรา ๑๐๒ ประกอบกับมาตรา ๓๓ วรรคสอง มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๗ และมาตรา ๑๔๘ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ และ (๓) มาตรา ๕๔ (๒) มาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ทั้งนี้ เฉพาะที่เกี่ยวกับการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน เนื่องในการควบกิจการหรือโอนกิจการ

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่มาตรา ๖๗ จัดว่า วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด ฯ

(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้บริษัทเงินทุนหรือบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องควบกิจการหรือโอนกิจการ และได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแล้ว ได้รับยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติต่างๆ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ รวม ๕ มาตรา พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ รวม ๑๐ มาตรา และพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ รวม ๓ มาตรา มาใช้บังคับในกรณีที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการเกี่ยวข้องกับบทบัญญัติดังกล่าวนั้น ก็เพื่อให้การควบกิจการหรือโอนกิจการของบริษัทเงินทุนหรือสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ เป็นการแก้ไขปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นเป็นไปในแนวทางเดียวกับการสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งให้แก่ระบบธนาคารพาณิชย์ จึงมิได้มีผลกระทบกระเทือนสิทธิเสรีภาพของผู้ร้องแต่อย่างใด

เมื่อพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ตราขึ้นเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันการเงินสามารถดำเนินการควบกิจการหรือโอนกิจการได้โดยเร่งด่วน เพื่อฟื้นฟูฐานะและสร้างความมั่นคงแก่ระบบสถาบันการเงินและคุ้มครองประโยชน์ของประชาชน และเพื่อรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยพระราชกำหนด ฯ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจการตราไว้ในมาตรา ๓ ว่า ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น มาตรา ๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ “มาตรา ๓ ทวิ พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” และเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับบริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ รวมทั้งสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องทุกแห่ง ไม่ได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และบุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายนี้ ก็ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ประกอบกับมาตรา ๖๗ จัตวา วรรคสอง ซึ่งพระราชกำหนดทั้งสองฉบับนี้บัญญัติให้แก้ไขและเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องของกฎหมาย ๓ ฉบับ รวม ๒๒ มาตรา มาใช้บังคับ เพื่อให้การควบกิจการหรือโอนกิจการของบริษัทเงินทุนหรือสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้อง เป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ก็มีได้มีข้อความใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แต่ประการใด

ด้วยเหตุผลข้างต้น จึงวินิจฉัยในประเด็นนี้ว่า พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ จัตวา วรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี วรรคสอง มาตรา ๓๘ จัตวา วรรคสอง มาตรา ๓๘ เบญจ และมาตรา ๓๘ สัตต ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ ตี วรรคสอง มาตรา ๖๗ จัตวา วรรคสอง และมาตรา ๖๗ ฉ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ